

PIRRITX,
PORROTX
eta MARIMOTOTS

Heriotzaren gaia lantzeko proposamena

AMAREN INTXAURRAK

Heriotzaren gaia lantzeko proposamena

NONDIK GATOZ...

Pirritx, Porrotx eta Marimotots pailazo taldea heriotzaren gaia lantzen ari da.

Familia eredu anitzez, kultura aniztasunaz, hezkidetzaz, bizikidetzaz, inklusioaz, naturaz, gaixotasunaz, ... irri, kantu, dantza eta jolas, bizitzaz aritu dira ibilbide luzean sudur-gorriak, bizitzaren parte baitira horiek guztiak, egunero partekatzen ditugunak eta eragiten digutenak. Oraingoan, aldiz, bizitzaren parte den heriotzaz jardun asmo dute. Arrazoia argia da, heriotza ere presente dago gure egunerokotasunean.

Antzezte / ikusle dikotomia hausten saiatu dira pailazoak sorreratik bertatik. Antzezlanak amaitu, oholtzatik jaitsi eta muxu, besarkada, hitz goxo edota argazki forman bertaratutakoen etxeetara iritsi dira, lagunak lagun bilakatu. Eta lagunak artean pozak bakarrik ez, tristurak ere partekatzen dira, goxagoak direlako beti horrela. Sortutako harreman berezi bezain estu horietan eragina izan du, baita ere, haurren beharrak eta eskubideak bermatze aldera lanean ari diren elkarte ezberdinekin duten *“eman-hartuak”*.

Tristurak, pozak bezala, askotarikoak izan daitezke eta heriotza horietako bat da. Haurren aiton amonak hiltzen dira, baita gurasoak ere. Senideak, lagunak, herriko ezagunak, traturik izan gabe gure paisaia emozionalaren parte sentitzen ditugunak... Haurrak ere hiltzen dira tarteka, eta pailazoen ere negar egin dute halakoetan. Senide eta lagunengandik gertu egoten saiatu dira eta haien sudur gorrien maitasuna eta berotasuna eskaini eta partekatu dute, agur esatean eta doluan galera hori bizi duten pertsonen beharrak eta denborak zainduz eta errespetatuz.

NORA GOAZ...

Gure gizartean, ohikoak izan dira zuri beltzeko agurrak. Aitzitik, beste era batekoak, bizi izan garen modukoak izan daitezke. Pailazoen agur ezberdinetan parte hartu dute senide eta lagunekin batera: batzuetan globoak askatu dituzte airera, etxe luzez inguratutako porlaneko plazatxo batetan, haurraren arratsalderoko jolaslekua izandakoan. Eskolatan ere izan dira, hezkuntza komunitatea osatzen duten partaideekin marrazkiak, bizipenak eta sentimenduak partekatuz. Herriko parke kuttunean arbola landatu izan dute bizilagunekin batera. Itsasertzeko txoko kuttunean esan diote agur lagunari, baita mendi puntan ere... Norberaren izaerak, zaletasunak eta gogoak kontuan hartuz ospatu dituzte agurrak, askotan kantu eta dantza artean, eta beti muxuz, besarkadaz eta hitz goxoz lagunduta.

Covid 19a geure bizitzetara iritsi den honetan askok eta askok bakardadean bizi izan dute familia arteko edo lagun baten heriotza. Inoiz baino gehiago agerian geratu da heriotzaren aurreko eta ondorengo momentuetan duintasunez laguntzeak eta agurtzeak berebiziko garrantzia dutela. Hutsunea sentitu dugu herri bezala, eta hutsune hau nabarmena da egunerokotasunean ere. Askotan ez baitakigu heriotzaren errealitatea nola ulertu, onartu, partekatu...

Bizitzaren parte dira jaiotza eta heriotza, biak. Jaiotzaren inguruko ezagutza zabaltzen joan den moduan, heriotzaren inguruko ezagutza ere zabaltzea egin behar da gizartean, bizi osotasunean bizi ahal izateko.

Gai honi Katxiporretak Hil Argi Elkartarekin eta Hik Hasi pedagogia taldeko lagunekin elkarlanean bere ekarpen xumea eskaini nahi dio, apaltasunetik. Proposamena orokorra da, tokian tokira eta unean uneko egoerara egokitu behar dena.

ELKARLANEAN

Covid 19 izurrite garaian Hil Argi Elkarteak bere jaiotzaren berri eman digu. <https://hilargi.eus/elkartea/>

Hil Argi Elkarteak duen ezagutzak, Katxiporreta kooperatibak <https://www.katxiporreta.eus/> haurren agurretan duen esperientziak eta bizipen hauetatik metatutako jakintzak, baita Hik Hasi proiektu pedagogikoak <http://www.hikhasi.eus/> dituen baliabideek bat egin dute norabide berean.

Nabarmentzekoa da Julio Soto Ezkurdia bertsolariak eta Maite Mutuberria ilustratzaileak sorkuntza prozesuan pailazoekin batera izan duten parte hartzea.

Pirritx, Porrotx eta Marimototsek une oro kontuan izan dituzte bidean hil zaizkien lagun txiki eta handiak. Haiengandik jasotako bizipenak zein balioak eta haien senide eta lagunekin partekatutakoak bilduta daude lanketa honetan, eskerrik asko bihotz bihotzez.

Hurrengo lerroetan proposamen hau irakurri ostean pailazoen lagun batek helarazi diena partekatu nahi izan dute zuekin:

“Zelako poza holako proiektuak!

Tabua aipatzen duzue lerro hauetan eta zera etorri zait burura: Pirritxek, Porrotxek eta Mari mototsek beti esan digute "maitasuna bizitzeko mila era daudela". Iruditzen zait heriotzak aldarrikapen berdina behar duela, "heriotza bizitzeko mila era" daudela ere.

Kontua da, duela pare bat egun, lehenengoz sei urteren eta prozesu luze baten ondoren, zera esatera ausartu naizela lagun bati: "pozik nago bikotekidearen heriotza bizi izan dudalako". Bihotzez diot hau, posible da esaldi berean "heriotza eta pozik" hitzak uztartzea. Bizitzan asko eman zidan (bikote zoragarria izan nuen benetan!) eta bere heriotzarekin ere jasotzen jarraitu dut, sekulako altxorra jaso ere. Pertsona hobea naiz nirekin eta ingurukoekin, gaixotasunean laguntzeko aukera paregabeak minari aurrez aurre begiratzen irakatsi zidan eta harrezkero, lasaitasunez begiratzen diet minari naiz tristurari. Lanerako eta beste hainbat gauzetan ekiteko gaitasun izugarria deskubritu dut nire barruan, nire ikasleekin irakasle hobea naiz orain dudarik gabe, sentiberagoa eta ausartagoa ere, banao aurrera seme zoragarri birekin, etxea, lana.. mendian korrika nabilenean hostoak laztantzen ikusi dut nire burua, POZIK eta bizirik nagoelako! ...gauza zoragarrien zerrenda luzea da...

Heriotza bere galeratik soilik ikus lezakete batzuk, eta ulertu eta errespetatzen dut, zelan ez!

Baina nik galeran gauza ederrak ere ikusten ditut eta pozik nagoela aldarrikatzeko beharra sentitzen dut! Beraz mila pila eskerrik asko bizipoza eta heriotza bat egiteagatik!”

Maialen Basterra

Katxiporreta kooperatiba Elkartea

www.katxiporreta.eus/ / 943368404 / 616432169 /
pailazoak@katxiporreta.eus